

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

Yirmi beşinci birleşim

18 . I . 1946 Cuma

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	72	ve Tekel, Ticaret, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/504)	73:74
2. — Havael edilen kâğıtlar	72	2. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Kuruluş ve Memurları Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4258 sayılı kanuna bağlı kadrolarda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Bütçe Komisyonları raporları (1/515)	74
3. — Başkanlık Divanının Kamutaya sunuşları	73	3. — Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/502)	74:77
1. — Niğde Milletvekili Faik Soylu'nun öldüğüne dair Başbakanlık tezkeresi	73		
4. — Seçimler	73		
1. — Bazı komisyonlarda açık bulunan üyelikler için seçim yapılması	73,77		
5. — Görüşülen işler	73		
1. — Gümrük çıkış vergisinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük			

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Askerî ve Mülki Tekaüt Kanununun 16, 45 ve 58 nci maddelerine birer fıkra eklenmesine dair olan kanun teklifi, istek üzerine, geri verildi;

Nakil vasıtaları hakkındaki 3827 sayılı kanuna ek kanun ve

Türkiye ile Çekoslovakya arasında 22 Haziran 1945 tarihinde imzlanan Ticaret ve Ödeme;

Türk - İngiliz Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarının onanmalarına;

Türkiye ile İsviçre arasında Ticari mübadelelerin ve Ödemelerin düzenlenmesine;

Türkiye ile Yunanistan arasında 1 Haziran 1945 tarihinde imzalanan Ticaret ve Ödeme Anlaşmasının onanmasına dair olan kanunlar kabul olundu;

İş ve İşçi Bulma Kurumu Kuruluş ve Görevleri hakkındaki Kanun tasarısının birinci görüşülmesi bitirildi ve

Cuma günü toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkanvekili

Kâtip

Kâtip

Sivas

Samsun

Kütahya

Ş. Günaltay

N. Fırat

V. Uzgören

2. — HAVALE EDİLEN KAĞITLAR

Tasarılar

1. — İş kazalarının tazmini hakkında 17 numaralı Milletlerarası Sözleşmeye katılmaya dair kanun tasarısı (1/534) (Dışişleri ve Ekonomi Komisyonlarına);

2. — Meslekî hastalıkların tazmini hakkında 42 numaralı Milletlerarası Sözleşmeye katılmaya dair kanun tasarısı (1/535) (Dışişleri ve Ekonomi Komisyonlarına);

3. — Sınai müesseselerde hafta tatili yapılması hakkında 14 numaralı Milletlerarası Sözleşmeye katılmaya dair kanun tasarısı (1/536) (Dışişleri ve Ekonomi Komisyonlarına);

4. — Ücretli işbulma büroları hakkında 34 numaralı Milletlerarası Sözleşmeye katılmaya dair kanun tasarısı (1/537) (Dışişleri ve Ekonomi Komisyonlarına);

Teklifler

5. — İdareci Üyeler Kurulunun, yapılmakta olan Büyük Millet Meclisi binası ve kalorifer ve

sağlık tesisleriyle buna benzer diğer işlerinin ikmal için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında kanun teklifi (2/94) (Bütçe Komisyonuna);

6. — Yozgad Milletvekili Sırrı İçöz'ün çobanlık hakkında kanun teklifi (2/95) (İçişleri, Millî Savunma, Maliye, Bütçe ve Tarım Komisyonlarına);

Tezkereler

7. — Silvan'ın Hacıçerkes köyünden Abdullahoğlu Abdülhamit Takmak diğer adı Hâmidî Mollasor'un ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/305) (Adalet Komisyonuna);

Raporlar

8. — Büyük Millet Meclisi 1945 yılı Haziran : Ağustos ayları hesabı hakkında Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporu (5/38) (Gündeme).

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15

BAŞKAN — C. K. İNCEDAYI

KÂTİPLER : V. Uzgören (Kütahya), B. Osma (Bitlis).

BAŞKAN — Oturum açılmıştır.

3. — BAŞKANLIK DİVANININ KAMUTAYA SUNUŞLARI

1. — *Niğde Milletvekili Faik Soylu'nun öldüğüne dair Başbakanlık tezkeresi*

BAŞKAN — Niğde Milletvekili Faik Soylu'nun öldüğü hakkında Başbakanlık tezkeresi vardır, okuyacağız.

17 Ocak 1946

B. M. M. Yüksek Başkanlığına

Niğde Milletvekili Faik Soylu'nun 20. XII.

1945 tarihinde İstanbul'da öldüğü, İşleri Bakanlığından alınan 14. I. 1946 tarihli ve 296 sayılı tezkerede bildirilmiştir.

Acı duygu ile arz ederim.

Başbakan
Ş. Saracoğlu

BAŞKAN — Merhumun hatırasını taziz için bir dakika ayakta sükûta dâvet ediyorum.

(Bir dakika ayakta saygı sükûtu yapıldı).

4. — SEÇİMLER

1. — *Bazı komisyonlarda açık bulunan üyelikler için seçim yapılması*

BAŞKAN — Bayındırlık Komisyonu için (1), Maliye Komisyonu için (1), Millî Savunma Komisyonu için (1), Sayıştay Komisyonu için (3) üye seçilecektir.

Evvelâ oyların ayırılması için her komisyona üçer arkadaş seçeceğiz.

Bayındırlık Komisyonu için : Gl. Pertev Demirhan (Erzurum), Dr. Talât Simer (Bursa), Nihat Erim (Kocaeli).

Maliye Komisyonu için :

Celâl Arat (Yozgad), Rıza Saltuğ (Kastamonu), Dr. Kemali Bayizit (Maras).

Millî Savunma Komisyonu için :

Ahmed Hamdi Dikmen (Konya), Hilmi Uran (Seyhan), (Seyhatta sesleri). Sadettin Epikmen (İzmir), Muhlis Erkmen (Kütahya).

Sayıştay Komisyonu için :

Halid Nazmi Keşmir (Tokat), Muhiddin Üstündağ (İstanbul), Kemal Turan (İsparta).

Adektim, seçimlere Konya seçim bölgesinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı).

BAŞKAN — Dört komisyon seçimi için oy vermeyen var mıdır? Oy toplama muamelesi bitmiştir.

Gündemde üç madde daha vardır. Bunlardan ikisi mühim vergi kaldırma kanunlarıdır, çıkan bütçe kanunu ile ilgilidir. Yalnız dün dağılmıştır, aradan henüz 24 saat geçmemiştir. Mamafih karar verirseniz konuşulmasına başlarız.

M. ÜNSAL (İsparta) — Görüşelim.

BAŞKAN — Bu tasarıların bugün konuşulmasını kabul buyuranlar... Kabul etmeyenler... Konuşulması kabul edilmiştir.

GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Gümrük çıkış vergisinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Ticaret, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları*

(1/504) [1]

[1] 50 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Tümü hakkında söz isteyen var mı? Maddelere geçilmesini oyunuzaya sunuyorum. Kabul buyuranlar... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Gümrük çıkış vergisinin kaldırılmasına dair kanun

MADDE 1. — Olağanüstü vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 sayılı kanuna ek 29 . V . 1941 tarihli ve 4040 sayılı kanunun 4226 sayılı kanunla değiştirilen 36 ncı maddesi ile 37 ncı maddesi hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul buyuranlar... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — 1944 ve daha evvelki yıllarda istihsal olunan ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yurt dışı edilen tü-tünlerden birinci maddede sözü geçen hükümler dairesinde gümrük çıkış vergisinin alınmasına devam olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Maddeyi oyunuzaya sunuyorum. Kabul buyuranlar... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul buyuranlar... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul buyuranlar... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Kanunun birinci görüşmesi bitmiştir.

2. — *Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Kuruluş ve memurları Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4258 sayılı kanuna bağlı kadrlarda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Bütçe Komisyonları raporları (1/515) [1]*

BAŞKAN — Tasarımın tümü hakkında söz

[1] 48 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

istiyen var mı? Maddelere geçilmesini oyunuzaya sunuyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilât ve Memurlar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4258 sayılı kanuna bağlı kadrolarda değişiklik yapılması hakkında kanun

MADDE 1. — Ankara Tıp öğrenci yurduna ilişkin bağlı cetveldeki kadrolar, 4258 sayılı ve 15 .VI . 1942 tarihli kanuna bağlı 2 sayılı kadrolara eklenmiştir.

D.	Kadronun adı	Sayı	Aylık
5	Müdür	1	80
7	İdare tabibi	1	60
10	» »	4	35
10	İdare memuru	1	35
12	Mütemet ve mubayaa memuru	1	25
12	Ayniyat mutemedi	1	25
13	Ambar memuru	1	20
13	Depo memuru	1	20
13	Dosya memuru	1	20
14	Kâtip	3	15

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Maddeyi cetvelle oyunuzaya sunuyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarımın birinci görüşülmesi bitmiştir.

3. — *Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/502) [1]*

BAŞKAN — Tümü hakkında söz isteyen var mı?

[1] 49 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

Dr. M. CANBOLAT (Gaziantep) — Sayın arkadaşlar; Millî Savunma ihtiyaçlarının zaruri kıldığı fevkalâde masrafları karşılamak üzere Büyük Millet Meclisince kabul edilen 4553 sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununu ve Büyük Millet Meclisince kabul edildiği takdirde bunu yürürlükten kaldıracak kanunu ben millî hayatımızda önemli ve şerefli bir hâdise telâkki ettiğim için söz almış bulunuyorum.

Arkadaşlar; istiklâlini dış ve iç düşmanlarla mücadele ederek kazanmış bir nesil henüz yirmi yıl sürmeyen kısa bir zaman sonra kendini bir dünya savaşının karşısında buldu.

Türk milleti, çetin ve uzun süren bir savaş içinde kendini istiklâl ve bütünlüğünü ve aynı hassasiyetle amaç insanlık olan tarafın kazanmasını sağlayacak bir yol göttü.

Bu yol hepimizce ve dünyaca bilindiği gibi Türk maliyesine gücünün üstünde külfetler yükledi. Öyle bir zaman geldi ki, normal takatimizle karşılayamadık ve hemen Millî Mücadelede olduğu gibi en büyük hazinemize, milletin kendisine müracaat etik. Arkadaşlar; 4553 sayılı kanun budur.

Sayın arkadaşlar; Bu kanun ile vatandaştan her sene aldığımız 100 milyon lira ikinci dünya savaşının barışına kadar uyanık, kuvvetli ve hazırolma yolundaki kararımızı gerçekleştirmiştir. Bu karar ile yurdumuz istiklâli kadar insanlık ülkesine de hizmetimiz bir hakikattir.

Sayın arkadaşlar; bugün anlıyoruz ki savaşın bitmesi ve savaş yıllarındaki hazırlığımız bize bugün vatandaştan olağanüstü aldığımız bu verginin artık alınmamasına imkân vermiştir ve yine anlıyoruz ki, Hükümet sulha kadar aynı uyanıklık ve hazırlığı vatandaştan aldığı bu olağanüstü vergisiz de yapacak malî takattedir. Günümüz gelince vatandaştan alınan olağanüstü verginin kalkması da bizim millî geleceğimizdir. Yeni kabul edilen kanun da budur.

Arkadaşlar, bunlar milletçe, Hükümetçe ve Devletçe birbirimize inanış ve güvenin ifadesidir. Millî Mücadelemiz de buna şahittir.

Çöküpte dirilmek, yıkılıpta kalkınmak veya hakkı olan büyüye ermek için başka hiçbir imkân ve kudretten faydalanmadan yalnız kendi maddi, mânevi takatlarına dayanarak hayat, şeref, hürriyet ve istiklâlini kurup geliştiren bizim çapımızda bir milleti tarih kaydetmemiştir.

İstiklâl Mücadelesi hayatı onu mütaakr

çökmüş, hırpalanmış bir hayattan bugünkü varlığa varış devri, beşeriyetin belki bir daha göremeyeceği bu altı yıllık mücadelede kendimiz ve insanlık için bugünkü diri duruma erişiş devri aşılın bu derin merhaleleri Türk milleti herşeyden evvel kendi maddi, mânevi varlık kaynaklarına dayanma ahlâkına ve bu kaynakların herşeye yeterliği inancındaki kemaline borçludur.

Sayın arkadaşlar; bizim için yurt bütünlüğü ne kadar mukaddes ise bu uğurdaki millet fedakârlığını da gereğinde ve isabetli kullanmak o kadar ulvi bir vazifedir. Bunu gerçekleştiren ve sağlayan Büyük Meclisin isabetli kararı ve kanunları olmuştur. Bu kanunlar bunlardan ikisidir.

Arkadaşlar, en büyük maddi, mânevi kaynaklar hazinesi olan Türk milleti yalnız kendi bütünlüğü için değil, aynı zamanda insanlık için de bir dayanaktır. (Alkışlar).

E. A. TOKAD (Denizli) — Bugün müstahsillerin korunması bakımından çok önemli iki kanun kabul etmiş bulunuyoruz.

Birisi bundan evvelki, gümrük çıkış vergisi, birisi de bu. Eksiriyetini toprak ürünleri teşkil eden bu ihraç maddelerinin vergisini kaldırmak sureti ile çiftçiye, müstahsile büyük bir yardım edilmiş olmaktadır.

İkincisi, müzakere ettiğimiz toprak mahsulleri vergisinin kaldırılması hakkındaki kanundur.

Birkaç gün içerisinde tekrar bir üçüncüsü, kuraklıktan zarar gören yerlerdeki çiftçilerimizin toprak mahsulleri vergisini affeden bir kanun daha müzakere etmek üzereyiz.

Görülüyor ki; bugün Hükümetimiz müstahsil ve çiftçiyi korur mahiyette iki güzel kanun getirmiş ve bir üçüncüsü de derdesttir. Türk çiftçisine bu rahim ve şefik teklifleri getirdiğinden dolayı Hükümeti tebrik ederim. İstihsalâtın artırılması yolunda bu teşebbüslerin büyük faydaları olacağı şüphesizdir. Yalnız istihsalin çoşalmasına enbel olan bir dördüncü mevzuun burada temenni mahiyetinde arz edilmesi için kürsüye geldim. Bu da memlekette toprak durumunun halen anormal bir vaziyette bulunuşudur. Geçenlerde çıkardığımız çiftçiyi topraklandırma kanunıyla bu meselenin de halledilmesi yolunda mühim adımlar atılmıştır. Fakat bu kanunun uygulanması yolundaki çetin durum hakikaten hepimizi endişeye sevk etmektedir. Ben kendi da-

irei intihabiyemde görmüşümdür ki, bugün çiftçiler ev toprak sahipleri bu anormal durumdan müstekidirlir. Tapu koçanlarımın da bu durumda bir kıymet ifade etmediğini görmekteyim. Bu aksaklığı da biranevvel kaldırmak için Hükümetin teşebbüse geçmesini ve müstacelen anormal durum arzeden yerlerde bu tatbikatın ele alınmasını ehemmiyetle rica ederim. Hattâ bence bu konu okadar mühimdir ki, nüfus sayımı gibi, olağanüstü sırtma savaşı gibi cezrî ve dinamik tedbirlerle bunun halledilmesi lâzımdır. Aksi takdirde bu aksaklıklar devam ederse istihsal git-tikçe azalacaktır. Memlekette toprağı daha iyi işletmeyi tesis etmek için, vatandaşlara bir ümit ve bir teşvik mahiyetinde bir teşebbüs gösterilmektedir. Binaenaleyh bu durumun biranevvel halli lâzımdır. Bu cihetin biranevvel tatbik edilmesi vatandaşların endişelerini izale edecektir ve istihsalâtın normal bir halde yürütülmesini temin edecektir.

E. SAZAK (Eskişehir) — Arkadaşlar; bu verginin lâakal, hiç olmazsa bir sene müddeti vardı. Dünyada emniyet teessüs edesiye kadar bunu vermek kararında idik. Zaten kanundaki kayıt ta; dünyada sulhu sükûn olunca bu verginin kalkacağı yolundadır. Burada Hükümete bunun için yemin dahi verdirdik. Genç, faal, zeki Vekilimiz bu suretle çiftçiye bir seneyi hediye etmiş oluyor, bir sene evvel bu vergiyi kaldırmış bulunuyor.

Arkadaşlar; hepinizin malûmudur ki, müstahsil Devletin daimî ihtiyat akçasıdır. Her şey durduğu vakit, haydı bakalım ordum, dediği zaman onun her şeyi ordunun emrindedir. O vakit bütçe denilen karakaplı kitabı da kaparsınız. Onun her mevcudu imdada yetişir. Bu, çok yerinde olmuştur.

Ancak bazı endişelerim var. Hepimiz Devlet kadrolarımın çokluğunu ve Devletin bu kadroların altından kalkamayacak kadar ağır bir yük altına günbegün girmekte olduğunu oturunca konuşuyoruz. Fakat buraya, lüzumlu, lüzumsuz teşkilât geldi mi derhal kabul ediveriyoruz. Dışarıda konuşan da biziz, burada kabul eden de biziz. Anlayabilirsen bu muammayı anla. Bu verginin kaldırılması çok şayanı teşekkürdür, hayırlı işlere Vekilimiz başladı, yalnız bana rahmet okutacak şeyler getirmesin. (Gülüşmeler).

Bir takım şaya vardır, kanunu görmedim,

gelir vergisinde çiftçiden de beyanname alınacakmış, bu da gelir vergisine tâbi olacak deniliyor. Yani bundan daha sakat, daha kötü bir şey olamaz. Hele çiftçinin böyle en zor zamanında, harp senelerinde alsaydık belki Devlete birşey getirirdi. Fakat bugün en zor zamandır. Milletın hepsi yarı aç, yarı tok kalsın, bir parça istihsal eden bence makbul değil mânası çıkar. Ben Vekilimizin böyle kötü yola gideceğini kabul etmem. Şimdi size birşey hatırlatayım. Aşarı kaldırdığımız zaman, bana bir ihtiyar demişti ki: «Bu çok güzel bir şey, aklımızdan geçmezdi, amma sonra buna rahmet okutmayınız».

Hakikaten sonra bir köye gittik. Muallimlerden birisi bir temsil yapmış, yaşasın Cumhuriyet, aşarı kaldırdı diye. Arkasından 8 - 10 tahsildar geliyor. Ver bakalım Mehmet Ağa heykel parası, ver bakalım Mehmet Ağa falan parası, ver bakalım Mehmet Ağa filân parası diyorlar. Ben teşekkür ederim. İnşallah bu duyduğum şeyin aslı yoktur. Böyle kötü bir şey gelmezse hakikaten köylünün hepsi Hükümetin bu cesur ve gününden evvel verdiği karara müteşekkirdir. Ben de o müteşekkirlere meyanındayım. (Bravo sesleri).

BAŞKAN — Başka söz istiyen yoktur, maddelere geçilmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul buyuranlar.. Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

4553 sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun yürürlükten kaldırılması hakkında kanun

MADDE 1. — 27. IV. 1944 tarih ve 4553 sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Kanunu 1. I. 1946 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — 1945 ve daha evvelki mahsul yıllarına ilişkin toprak mahsulleri hakkında 4553 sayılı kanun hükümleri uygulanır. 1945 yılı mahsulünden 1. I. 1946 tarihinden sonra idrâk edilecek mahsuller de bu hükme bağlıdır.

BAŞKAN — Mütalâa var mı? Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bakanlar Kurulu ka-

rariyle belirtilecek kuraklık ve başka tabii âfet gören yerlerde her ödevlinin 1945 yılına ilişkin ekim cetvelinde ekim alanına attığını beyan ettiği tohum miktarı mezkûr yıl için kesinleşmiş vergisi delâletiyle bulunacak istihsali tarihiyle kıyaslanarak bire ikiye kadar hububat ve bakliyat mahsulü aldıkları anlaşılanların vergileri silinir. Bunlardan kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar alınmış olan vergiler, isteklerine göre ayın veya para olarak teslim yerlerinde geri verilir.

Herhangi bir sebeple ekim cetveli alınmamış veya alınan cetvelde atılan tohum miktarları gösterilmemiş olduğu takdirde bu miktarlar ödevlilerin muhtar ve ihtiyar kurulunca onanmış beyanları üzerine idare kurullarınca kesin olarak belli edilir.

BAŞKAN — Madde hakkında mütalâa varmı? Maddeyi kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Kabul buyuranlar.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Kabul buyuranlar.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun birinci görüşmesi bitmiştir.

Bayındırlık Komisyonuna bir üye seçilmesi için 288 Milletvekili oy vermiştir. Yetersayı vardır. 288 oyla Bayındırlık Komisyonuna Ahmet Faik Abasıyanık (Kocaeli) seçilmiştir.

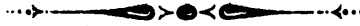
Maliye Komisyonuna bir üye seçilmesi için 293 Milletvekili oy vermiştir. Yetersayı vardır. Bu Komisyona 293 oyla Sedat Dikmen (İzmir) seçilmiştir.

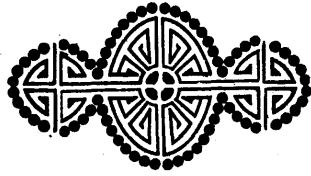
Millî Savunma Komisyonuna bir üye seçilmesi için 297 Milletvekili oy vermiştir. Yetersayı vardır. 297 oyla Koramiral Şükür Okan (Kocaeli) seçilmiştir.

Sayıştay Komisyonuna üç üye seçilmesi için 287 Milletvekili oy vermiştir. Yetersayı vardır. 287 şer oyla bu komisyona Cemil Çalgüner (Denizli), Mekki Hikmet Gelenbeğ (İstanbul) ve Abidin Çakır (Muğla) seçilmişlerdir.

Aynı 21 nei Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son verilmiştir.

Kapanma saati : 15,40

S. Sayısı : 48

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Kuruluş ve Memurları Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4258 sayılı kanuna bağlı kadrolarda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Bütçe Komisyonları raporları (1/515)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/408 - 6/2693

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilât ve Memurlar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4258 sayılı kanuna bağlı kadrolarda değişiklik yapılması hakkında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 6.XII.1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Gerekçe

Ankara'da kurulan Tıp Fakültesinde okutturulacak Tıp öğrencileri için bir yurt tesisi lâzımgelmekte ve yurdun idaresi için de gereği kadar memura ihtiyaç bulunmaktadır.

Memurların kullanılmasını sağlamak maksadıyla ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

S. ve S. Y. Ks.

Esas No. 1/515

Karar No. : 4

23 . XII . 1945

Yüksek Başkanlığa

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilât ve Memurlar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4258 sayılı kanuna bağlı kadrolarda değişiklik yapılması hakkında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığın 13 . XII . 1945 tarih ve 6/2693 sa-

yılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunularak Komisyonumuza havale edilen kanun tasarısı Bakanlığın yetkili mümessili hazır olduğu halde görüşüldü.

Bu tasarı ile Ankara'da kurulan Tıp Fakültesinde okutturulacak öğrenciler için tesis edilen

yatılı Tıp Talebe Yurduna tâyin edilecek memurlara kadro alınması sağlanmaktadır.

Teklif Komisyonumuzca yerinde görülmüş ve tasarıya bağlı kadro cetvelinde yedinci dereceden 60 lira aylıklı bir idareci tabipliğe mümkün olduğu takdirde bir mütehasıssım tâyin edilmesi üyeler tarafından temenni edilmiştir. Tasarımın maddeleri Hükümetten geldiği şekilde aynen kabul edilerek havaleleri gereğince Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

Sağlık ve Sosyal Yardım

Komisyonu Başkanı

Kütahya

Dr. A. S. Delilbaşı

Sözcü

Maraş

Dr. K. Bayizit

Kâtip

Amasya

Z. Tarhan

Burdur

Dr. A. Ruhi Yeşilyurt

Denizli

İmzada bulunmadı

Gaziantep

Dr. M. Canbolat

Kastamonu

İmzada bulunmadı

Malatya

Dr. C. Özelçi

Ordu

Dr. Zeki M. Sezer

Bilecik

İmzada bulunmadı

Denizli

Dr. B. Uz

Edirne

Dr. F. Memik

İstanbul

İmzada bulunmadı

Konya

Dr. O. Ş. Uludağ

Manisa

Dr. S. E. Kaatçılar

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/515

15 . I . 1946

Yüksek Başkanlığa

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilât ve Memurları Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4258 sayılı kanuna bağlı kadrolarda değişiklik yapılması hakkında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan ve Başbakanlığın 13 . XII . 1945 tarihli ve 6/2693 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza verilmekle, Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporıyla birlikte ve Maliye ve Sağlık Sosyal Yardım Bakanlıklarının yetkili memurları hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Ankara Tıp Fakültesinde okutturulacak öğrenciler için kurulan yatılı öğrenci yurdunun kadrolarını temin etmek amacıyla hazırlanmış olan tasarı Komisyonumuzca da ihtiyaca uygun görülerek kabul edilmiş, ancak kanun 1946 yılında yürürlüğe gireceği için 1945 bütçesi içinde aktarma yapılmasına dair olan 2 nci maddeye lüzum kalmamış ve bu madde tasarıdan çıkarılarak maddelerin de yazılışları düzeltilmiş-

tir.

Kanutayın onayına konulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Bu Rapor Sözcüsü	Kâtip
Kastamonu	Bolu	İstanbul
T. Coşkan	Dr. Z. Ülgen	F. Öymen
Aydu	Burdur	Çanakkale
Gl. R. Alpman	Ş. Engineri	S. T. Arsal
Çorum	Diyarbakır	Diyarbakır
İ. Eker	R. Bekit	Ş. Uluğ
Eskişehir	Giresun	Giresun
Y. Abadan	M. Akkaya	A. Sayar
İsparta	İstanbul	İstanbul
M. Karaağaç	H. Kortel	H. Ülkümen
İzmir	Kayseri	Kütahya
M. Birsol	F. Baysal	H. Pekcan
Mardin	Rize	Samsun
R. Erten	T. B. Balta	M. A. Yörüker
Urfa	Zonguldak	
E. Tekeli	H. A. Kuyucak	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilât ve Memurlar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4258 sayılı kanuna bağlı kadrolarda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Bağlı 1 sayılı cetvelde yazılı kadrolar 15 . VI . 1942 tarihli ve 4258 sayılı kanuna bağlı 2 sayılı cetvele eklenmiştir.

MADDE 2. — 1945 yılı Genel Bütçe Kanununa bağlı A işaretli cetvelin bağlı 2 sayılı cetvelde gösterilen bölümleri arasında 3 800 liralık aktarma yapılmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yürütürler.

Başbakan	Adalet Bakanı
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>R. Türel</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. R. Artunkal</i>	<i>Hilmi Uran</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>H. Saka</i>	<i>N. E. Sumer</i>
Millî Eğitim Bakanı V.	Bayındırlık Bakanı
<i>Hilmi Uran</i>	<i>Sırrı Day</i>
Ekonomi Bakanı	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
<i>Fuad Sirmen</i>	<i>Dr. S. Konuk</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Suad H. Ürgüblü</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>R. Karadeniz</i>
Çalışma Bakanı	
<i>Dr. S. Irmak</i>	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teşkilât ve Memurlar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair olan 4258 sayılı kanuna bağlı kadrolarda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Ankara Tıp öğrenci yurduna ilişkin bağlı cetveldeki kadrolar, 4258 sayılı ve 15 . VI . 1942 tarihli kanuna bağlı 2 sayılı kadrolara eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanları yürütür.

Hükümetin bir sayılı cetveli aynen. (Numarası kaldırılmak suretiyle).

CETVEL : 1

Ankara Tıp Öğrenci Yurdu

D.	Kadronun adı	Sayı	Aylık	D.	Kadronun adı	Sayı	Aylık
5	Müdür	1	80	12	Ayniyat mutemedi	1	25
7	İdare tabibi	1	60	13	Ambar memuru	1	20
10	» »	4	35	13	Depo memuru	1	20
10	İdare memuru	1	35	13	Dosya memuru	1	20
12	Mutemet ve Mubayaa memuru	1	25	14	Kâtip	3	15

Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun kaldırılması hakkında kanun tasarısı, Tarım, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/502)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 445 6/2472

14 . XI . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

4553 sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun yürürlükten kaldırılması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 9 . XI . 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan
Ş. Saraçoğlu

Gerekçe

Millî savunma ihtiyaçlarının zaruri kıldığı fevkalâde masrafları karşılamak ve memlekette işe darlığına yer vermemek üzere Büyük Millet Meclisince 4553 sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununu kabul buyurulmuştu.

Halen bu kanunun yürürlükte kalmasını icabettiren sebep ve şartlar tamamen ortadan kalkmamış olmakla beraber zevale meyletmiş bulunduğundan, bu vaziyet bahse mevzu kanunun yürürlükten kaldırılması için müsait bir zemin ve fırsat telâkki olunmuştur. Toprak mahsulleri vergisi daha ziyade müstahsili istihdaf ettiğinden, bu verginin kaldırılması ile Türk çiftçisi yılda 100 - 120 milyon liralık bir vergi külfetinden kurtarılmış olacaktır. Bu sebeple 4553 sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun 1 . I . 1946 tarihinden itibaren yürürlükten kalkmasını temin maksadıyla ilişik kanun tasarısının birinci maddesi hazırlanmıştır.

Şu kadar ki, 1945 ve daha evvelki yıllara ait mahsüllerden 1 . I . 1946 tarihinden önce toplanmış bulunan hububat, bakliyat vesair mahsullerle, 1945 yılı mahsulü olup 1946 yılında idrak edilecek olan zeytin ve narenciye mahsullerinin istihsal miktarlarının bazı yerlerde idrâk tarihlerine göre tahminlerinin 1 . I . 1946 tarihinden sonraki tarihe sirayet etme i mümkün ve bu sebeple müstahsulların mükellefiyetleri tesis ve vergileri tarh ve tahakkuk ettirilememiş olabileceği gibi, bir kısım müstahsullar namlarına tahakkuk ettirilmiş olan vergilerden yine aynı tarihe kadar ödenmemiş olanların tahsiline devam edileceğine de şüphe yoktur. Ayrıca, 4553 sayılı kanunun hususi hükümlerine tevfikân satış esnasında vergilerinin tahsili icabeden Afyonsakızı, pancar ve tütün ile; memleket dışına ihraçları sırasında vergileri ihraçatçılardan alınacak olan kuru üzüm, kuru incir, fındık ve Anteb fıstığından ve vergisi çırçır fabrikalarında çırçırılanan miktardan alınan pamuktan 1 . I . 1946 tarihinden sonra Toprak Mahsulleri Ofisi ve Türkiye Şeker Şirketine satılan veya ihraç edilen veya çırçırılanan 1945 ve daha evvelki istihsal yıllarına ait miktarlar da bulunabileceğinden bu kabîl mahsullerin toprak mahsulleri vergilerinin yine usulü dairesinde tarh ve tahsilini temin edebilmek için ve bunlara ait bütün işlemlerin ilgası teklif edilen kanun hükümleri dairesinde ifasma devam edebilmeyi teminen kanun tasarısına bir geçici madde konulmuştur.

4553 sayılı kanunun 43 ncü maddesiyle, tahminler yapıldıktan sonra mahsul istihsal olununcaya kadar geçen müddet zarfında müstahsilin elinde olmıyan sebepler dolayısıyla mahsulleri ziyaa uğradığı takdirde bunların vergilerinin zarar derecesine göre terkinine müsaade edilmiş ise de, bu kanunda mahsulün tahmininden evvel vuku bulan kuraklık sebebiyle mahsullerin yanması halinde, müstahsilin vergiden kurtulmasını temin edecek başka bir hüküm yoktur. 1945 tarım yılında bazı il ve ilcelerde şiddetli kuraklık olduğu, ekilen mahsullerin yandığı, müstahsilin tohumluğunu bile alamıyacak duruma düştüğü malumdur. Bunlardan toprak mahsulleri vergisi alınması müstahsıl için gayrikabili iktiham bir ağırlık yaratacağına şüphe bırakmadığından, Bakanlar Kurulu kararıyle tesbit edilecek kuraklık mntakalarındaki mükelleflerin toprak mahsulleri vergilerinin terkin edilebilmesi için kanun tasarisına geçici ikinci madde yazılmıştır.

Tarım Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Tarım Komisyonu

Esas No. 1/502

Karar No. 3

3 . XII . 1945

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 9 . XI . 1945 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarisı Bakanlığın yetkili uzmanları hazır buldukları halde Komisyonumuzda görüşüldü.

Millî Savunma ihtiyaçlarını karşılamak üzere geçici mahiyette kabul edilen Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun yürürlükten kaldırılması hakkındaki tasarıyı Komisyonumuz teşekkürlerle karşılamakta ve bunu istihsal arttırmak yolunda kuvvetli bir hareket saymaktadır. Bu sene bir kısım bölgelerimizde başgösteren elverişsiz istihsal şartları dolayısıyla çiftçilerimizin uğradıkları zarar derecesine göre toprak mahsulleri vergisinin alınmaması esasının kabulü de onları zor durumdan kurtaracak en kestirme yoldur. Ancak bire bir mahsul alanlardan verginin tamamı alınmadığı halde aynı derecede yük altında bulunan bire iki mahsul alanlardan yarısının aranmasını Komisyonumuz yerinde bulmamış esasen bire üç mahsul bile çiftçiyi zarardan kurtaramadığı halde bütçe düşüncesiyle bunun genişletilmesi cihetine gi-

dilmiyerek hiç olmazsa bire iki mahsul alanlardan da bire bir alanlar gibi toprak mahsulleri vergisi alınmaması muvafık görülerek madde ona göre değiştirildiği gibi aynı geçici (2) nci maddede (kuraklık mntakalarında) kelimeleri yerine istihsale elverişsiz şartların yalnız kuraklık olmadığına göre (Tabii âfet gören yerlerde) kelimeleri konmak suretiyle değişiklikler yapılarak tasarı kabul edilmiştir.

Havalelerine göre Maliye Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Tarım Ko. Baş.	Sözcü	Kâtip
İzmir	Manisa	Çanakkale
R. Köken	Y. Özey	S. Batu
Aydın	Bursa	Denizli
N. Göktepe	A. Duru	A. Ege
Kırklareli	Kırşehir	Konya
Z. Akın	İ. Turan	S. Çumralı
Bulunamadı		
Mardin	Siird	Sivas
L. Ülkmen	A. R. Esen	A. Esenbel
Yozgad		Hakkâri
M. Alhoğlu		A. R. Göksidan

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/502

Karar No. 10

11 . XII . 1945

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunun 9 . XI . 1945 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısı Komisyonumuza tevdi buyurulmakla, Tarım Komisyonu raporiyle birlikte ve Maliye Bakanlığı temsilcisi hazır olduğu halde incelendi.

Millî Savunma ihtiyaçlarını karşılamak üzere geçici mahiyette kabul edilen Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun yürürlükten kalkmasını icabettiren sebep ve şartlar tamamen bertaraf olmuş bulunmamasına rağmen, mezkûr kanunun yürürlükten kaldırılması müstahsılı ağır bir vergi yükünden kurtaracağı ve istihsalı artıracığı cihetle Komisyonumuzca da memnurlukla karşılanmış ve tasarı esas itibariyle Tarım Komisyonunun değiştirdiği şekilde uygulanmıştır.

Ancak, bu komisyonun tesbit ettiği geçici ikinci maddede, (Tabii afet gören yerler) yazılıdır. Gerçi, (Tabii âfet) ibaresinin kuraklığı da kapsadığı verilen izahattan anlaşılacak-

ta ise de, maddeye vuzuh vermek için ibarenin (Kuraklık ve tabii âfet gören) şeklinde değiştirilmesi; yine aynı maddenin ikinci bölümünün sonuna Tarım Komisyonunca bir tape yanlışlığı olarak yazılması unutulmuş (Silinir) kelimesinin eklenmesi suretiyle değiştirilerek hazırlanan kanun tasarısı bağlı olarak sunulmuştur.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Baş

Sözcü

İstanbul

İzmir

A. Bayındır

Ş. Adalan

Kâtip

Ankara

Afyon

Afyon

M. Aksoley

İ. H. Baltacıoğlu

S. Yurdakul

Antalya

Bursa

Kastamonu

Dr. G. Kahraman

Dr. R. Güran

H. Çelcn

Malatya

Siiird

Tokad

M. N. Zabcı

S. Tuncay

C. Kovalı

Zonguldak

Y. Z. Özençil

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/502

Karar No. 30

14 . I . 1946

Yüksek Başkanlığa

Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun yürürlükten kaldırılması maksadiyle Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 6/2472 sayılı ve 14 . XI . 1945 tarihli yazısı ile Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Maliye Bakanı hazır olduğu halde incelendi ve görüşüldü.

Olağanüstü durumun Devlete yüklediği ağır mali külfetleri karşılamak ve işe sıkıntılarını gidermek maksatlariyle 1943 bütçe yılında yürürlüğe konulan 4426 sayılı kanunla kabul edilmiş ve sonradan bu kanun kaldırılarak 4553 sayılı

kanunla başka bir tahakkuk usulüne bağlanmış olan Toprak Mahsulleri Vergisi, istihsal masraflarını hesaba katmadan, gayrisâfi hasıllattan alınması bakımından çiftçiyi ağır bir yük altında bırakmakta ve tahsili de oldukça yüksek bir masrafa ihtiyaç göstermekte olması dolayısıyla hem adaletsiz, hem masraflı bir vergi mahiyetini göstermekte idi.

İhdas edildiği, zamanın hususiyetine göre, normal ve devamlı bir vergi almaktan ziyade, olağanüstü durumun istilzam ettiği bir özveri sa-

yalabilecek olan bu mükellefiyetin, henüz olağanüstü durum sonuna ermemiş olmakla beraber, 1942 ve 1943 yıllarının karanlık günlerinden de hayli uzaklaşmış bulunduğunuz bu devrede ele geçen ilk fırsattan faydalanarak kaldırılması yolunda Hükümetçe atılmış olan cesaretli ve azimli adımı, Komisyonumuz büyük bir vatandaş kütlesinin refahını sağlayacak, memleket ölçüsünde faydalı bir tedbir sayarak, memnunlukla karşılamıştır.

Tarım ve Maliye Komisyonlarımızın tasarı üzerinde yapılmış olan değişiklikler Komisyonumuzca da uygun görülmüş ise de geçici maddelerin yazılış şeklinin maksadı tamamiyle ve açık olarak belirtmediği ve tatbikatta karşılıklara meydan verebileceği görüldüğünden bu maddeler yeniden yazılmıştır.

İkinci geçici madde üzerinde uzun tartışmalarda bulunan Komisyonumuz, kuraklık yüzünden bire bir ve bire iki nispetinde mahsul almış olanların vergilerinin silinmesi ve geri verilmesi için ele alınacak ölçülerin, Hükümet teklifinde en tarafsız ve adaletli bir tarzda düşünülmüş bulunduğu ve şahsi takdirlere yer bırakmayan sabit ve müstekar ölçüler kullanılmasının bu hususta vukuu melhuz yolsuzlukları önleyebilecek en kesin bir çare olduğu sonucuna varmıştır. Ancak ekim cetveli alınmamış veya alınan cetvelde atılan tohum miktarı yazılı bulunmamış olan hallerde atılan tohum mik-

tarının doğrudan doğruya idarî soruşturma ile tesbiti uygun görülmiyerek bunun daha esaslı bir usule bağlanması lüzumlu bulunmuş ve bu hususta mükelleflerin beyana davet edilmesi ve bu beyanların ihtiyar heyetine tasdik ettirildikten sonra idarece yapılacak mahallî soruşturma sonuçlarıyla beraber idare heyetlerine arz edilerek o heyetlerce son ve kesin olarak belli edilecek tohum miktarlarının tetkik işlemine esas tutulması kararlaştırılmıştır.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Bu rapor Söz.	Kâtip
Kastamonu	İstanbul	İstanbul
T. Coşkan	İ. H. Ülkmen	F. Öymen
Aydm	Bolu	Burdur
Gl. R. Alpman	Dr. Z. Ülgen	Ş. Engineri
Çanakkale	Diyarbakır	Diyarbakır
S. T. Arsal	R. Bekit	Ş. Uluğ
Eskişehir	Giresun	Giresun
Y. Abadan	M. Akkaya	A. Sayar
İsparta	İstanbul	İzmir
M. Karaağaç	H. Kortel	M. Birsal
Kayseri	Kütahya	Mardin
F. Baysal	H. Pekcan	R. Erten
Samsun	Yozgad	Yozgad
M. A. Yörüker	R. A. Sevengül	A. Sungur
Zonguldak		Zonguldak
E. Erişirgil		H. A. Kuyucak

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

4553 sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun yürürlükten kaldırılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 27. IV. 1944 tarihli ve 4553 sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Kanunu 1. I. 1946 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — 1945 - 1946 ve daha evvelki mahsul yıllarına ait toprak mahsulleri hakkındaki 4553 sayılı kanun hükümleri cereyan eder.

TARIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

4553 sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun yürürlükten çıkarılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Hükümetin geçici birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

4553 sayılı Toprak Mahsulleri vergisi Kanununun yürürlükten çıkarılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Hükümetin geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununun kaldırılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi ayniyle kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — 1945 ve daha evvelki mahsul yıllarına ilişkin toprak mahsulleri hakkında 4553 sayılı kanun hükümleri uygulanır. 1945 yılı mahsulünden 1. I. 1946 tarihinden sonra idrak edilecek mahsuller de bu hükme bağlıdır.

Hü.

Ta. K.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bakanlar Kurulu kararıyla tesbit edilecek kuraklık muntakalarında her mükellefin 1945 yılına ait ekim cetvelinde ekim sahasına attığını beyan ettiği tohum miktarı mezkûr sene için tekemmül eden vergisi delâletiyle bulunacak istihsali tutarı ile mukayese olunarak,

1. 100 de 100 ze kadar mahsul aldıkları anlaşılanların vergilerinin tamamı;

2. 100 de 200 ze kadar mahsul aldıkları anlaşılanların vergilerinin yarısı, silinir. Bu hadlerden fazla teslimat yapanlara fazla teslim ettikleri miktarlar dileklerine göre hububat veya para olarak teslim yerlerinden geri verilir.

Her hangi bir sebeple ekim cetveli alınmamış veya alman cetvellerde ekim sahalarna atılan tohum miktarları gösterilmemiş olduğu takdirde bu tohum miktarları idari tahkikatla tesbit olunur.

MADDE 2. — Bu kanun yayın tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Millî Savunma Bakanı

A. R. Artunkal

Dışişleri Bakanı

H. Saka

Millî Eğitim Bakanı V.

H. Uran

Ekonomi Bakanı

Fuad Sirmen

Gümrük ve Tekel Bakanı

Suad H. Ürgüblü

Ulaştırma Bakanı

A. F. Cebesoy

Adalet Bakanı

R. Türel

İçişleri Bakanı

Hülmi Uran

Maliye Bakanı

N. E. Sumer

Bayındırlık Bakanı

Sırrı Day

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

Dr. S. Konuk

Tarım Bakanı

Ş. R. Hatipoğlu

Ticaret Bakanı

R. Karadeniz

Çalışma Bakanı

Dr. S. Irmak

GEÇİCİ MADDE 2. — Bakanlar Kurulu kararıyla tesbit edilecek tabii afet gören yerlerde her mükellefin 1945 yılına ait ekim cetvelinde ekim sahasına attığını beyan ettiği tohum miktarı mezkûr sene için tekemmül eden vergisi delâletiyle bulunacak istihsali tutarı ile mukayese olunarak:

Bire ikiye kadar (iki dâhil) mahsul aldıkları anlaşılanların vergilerinin tamamı,

Bu hadlerden fazla teslimat yapanlara fazla teslim ettikleri miktarlar dileklerine göre hububat veya para olarak teslim yerlerinden geri verilir.

Herhangi bir sebeple ekim cetveli alınmamış veya alman cetvellerde ekim sahalarna atılan tohum miktarları gösterilmemiş olduğu takdirde bu tohum miktarları idari tahkikatla tesbit olunur.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. K.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bakanlar Kurulu kararıyla tesbit edilecek kuraklık ve tabii afet gören yerlerde her mükellefin 1945 yılına ait ekim cetvelinde ekim sahasına attığını beyan ettiği tohum miktarı mezkûr sene için tekemmül eden vergisi delâletiyle bulunacak istihsali tutarı ile mukaseye olunarak :

Bire ikiye kadar (2 dâhil) mahsul aldıkları anlaşılmanın vergilerinin tamamı silinir.

Bu hadlerden fazla teslimat yapanlara fazla teslim ettikleri miktarlar dileklerine göre hububat veya para olarak teslim yerlerinden geri verilir.

Herhangi bir sebeple ekim cetveli alınmamış veya alınan cetvelde ekim sahasına atılan tohum miktarları gösterilmemiş olduğu takdirde bu tohum miktarları idari tahkikatla tesbit olunur

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. K.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bakanlar Kurulu kararıyla belirtilecek kuraklık ve başka tabii afet gören yerlerde her ödevlinin 1945 yılına ilişkin ekim cetvelinde ekim alanına attığını beyan ettiği tohum miktarı mezkûr yıl için kesinleşmiş vergisi delâletiyle bulunacak istihsali tutarıyla kıyaslanarak bire ikiye kadar hububat ve bakliyat mahsulü aldıkları anlaşılmanın vergileri silinir. Bunlardan kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar alınmış olan vergiler, isteklerine göre ayın veya para olarak teslim yerlerinde geri verilir.

Herhangi bir sebeple ekim cetveli alınmamış veya alınan cetvelde atılan tohum miktarları gösterilmemiş olduğu takdirde bu miktarlar ödevlilerin muhtar ve ihtiyar kurulunca onanmış beyanları üzerine idare kurullarınca kesin olarak belli edilir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Gümrük çıkış Vergisinin kaldırılması hakkında kanun tasarısı, Gümrük ve Tekel, Ticaret, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (1/504)

T. C.

B A Ş B A K A N L I K

Muameleat Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71/453, 6/2555

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gümrük çıkış vergisinin kaldırılması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 22/II/1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe-
siyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan
Ş. Saracoğlu

Gerekçe

Olağanüstü vaziyet dolayısıyla Devletin günden güne artan masraflarını karşılamak üzere 1940 yılındanberi bazı vergi ve resimlere yapılan zamlar yanında yeni mükellefiyetler de ihdas edildiği malumdur. Bunlardan biri de 4040 sayılı kanunun 36 ncı maddesinde (İhracat vergisi), 4226 sayılı kanunla yapılan tadil neticesinde de (Gümrük çıkış vergisi) adını alan mükellefiyettir. İhraç mallarının kıymetleri üzerinden alınan bu verginin nispeti 4040 sayılı kanunla yüzde üç olarak tesbit edilmiş, 4226 sayılı kanunla yüzde ona çıkarılmıştır.

Memleket mahsulât ve mamulâtının dış pazarlarda kolaylıkla satılması ve tanınması için ihracatın her türlü vergi ve resimlerden istisnası ve hattâ primlerle teşvik edilmesi bütün dünyaca kabul edilmiş iktisadi prensiplerden bulunduğuna göre tam tersine bir zihniyetle gümrük çıkış vergisinin ilmev müdafaası mümkün değildir. Ancak ihdas edildikleri tarihlerde dünya piyasasının ihraç mallarımıza olan ihtiyaç ve rağbeti, büyük mikyasta artan Devlet masraflarının karşılanması mecburiyeti ile birleşince, böyel bir verginin tatbik alanına konulmasını kaçınılmaz bir zaruret haline getirmiştir.

Bugün için olağanüstü zamanın tamamen ortadan kalktığı ileri sürülemezse de harb halinin nihayet bulması ve münakale yollarının açılması dünya piyasasında ihraç mallarımızı rakip metallerle karşıkarsıya bırakmış ve mahsullerimizin dış pazarlardaki sürümünün ancak ucuza elde edilmeleri ve ucuza satılmalarıyla mümkün olacağı anlaşılmıştır.

Esasen yukarıda bahsi geçen kanunların verdiği yetkiye dayanılarak şimdiye kadar birçok ihraç mallarımız Bakanlar Kurulunun muhtelif kararlarıyla vergiden istisna edilmiştir. Bağlı kanun tasarısı ise ihraç vergisini vaz'eden hükümleriyürürlükten kaldırarak zor zamanların mustahsillarımıza ve ihraç mallarımıza yüklediği gayritabiî bir külfete büsbütün nihayet vermektedir.

İncelenmesiyle anlaşılacağı üzere tasarı 1944 ve daha evvelki yıllarda istihsal edilen ve kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yurt dışı edilecek olan tütünlerden gümrük çıkış vergisinin alınmasına devam olunacağı hakkında geçici bir maddeyi de ihtiva etmektedir.

Müstahsıl elinden gümrük çıkış vergisinin mevcudiyeti gözönünde tutularak ona göre düşük fi-

yatla ve tamamen satın alınmış olan mezkûr yıllara ait tütünlerin de kanun hükümünden istifade ettirilmesi mustahsıla bir şey kazandırmıyacağı ve bu çeşit tütünleri ellerinde bulunduran toptan-
cılara haksız ve sebepsiz bir menfaat temin edeceği cihetle uygun görülmemiştir. Kaldı ki dış pi-
yasaların tütün mahsulümüze olan ihtiyaç ve rağbeti bahsi geçen yıllara ait mahsullerin çıkış ver-
gisi de dâhil bulunan fiyatlarla satılmasına müsait bulunmakta ve bunlardan 1946 bütçe yılı için
azımsanmıyacak bir gelir de sağlanmaktadır.

Tekel Komisyonu raporu

T. B. M. M.
G. ve T. Komisyonu
Esas No. 1/504
Karar No. 5

10 . XII . 1945

Yüce Başkanlığa

Gümrük çıkış vergisinin kaldırılması hak-
kında Maliye Bakanlığınca hazırlanarak Bakan-
lar Kurulunun 22 . XI . 1945 tarihli kararı ve
6/2555 sayılı Başbakanlık tezkeresiyle Yüksek
Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuz-
da görüşüldü .

Gümrük ve Tekel Bakanı Suat Hayri Ürgü-
lü ile Maliye Bakanlığı temsilcisi görüşmede
bulundular, gerekli bilgi ve açıklamalarla Ko-
misyonu aydınlatıldılar .

Bilindiği gibi gümrük çıkış vergisi olağanüs-
tû durumun Devlete yüklediği büyük ağırlıkları
karşılama için geçen harp yıllarında 4040 sa-
yırlı kanunun 36 ncı maddesiyle konan ve 4226
sayılı kanunla nispeti yüzde üçten yüzde ona
çıkartılan olağanüstü bir vergidir .

Dünya pazarlarında millî ürünlerimizin ya-
bancılara ait benzer mallardan daha pahalı ol-
amsına sebep ve dolayısıyla satış ve sürümle-
rine engel olacak bir verginin bugünkü şartlar
içinde devamı doğru olamazdır . Bu bakımdan
Komisyonumuz gümrük çıkış vergisinin kal-
dırılması yolundaki Hükümet teklifini mem-
nulukla kabul etmiştir .

Geçici madde görüşülürken 1944 ve daha ön-
ceki yıllara ait tütünlardan çıkış vergisi alın-
acağını tesbit eden bu hükmün verginin kalkma-

sını gerektiren sebeplere aykırı olduğu ileri sü-
rülmiş ise de düşük fiyatla ve tamamen toptan-
erlar eline geçmiş bulunan eski yıllar ürünlerin-
den alınacak çıkış vergisinin bunların satışına
tesir etmeyeceği, dış piyasaların tütünlümüz
için istekli bulunduğu ve Devlet gelirinden
azımsanmıyacak bir kayba karşı bu fedakârlık-
tan sadece eski ürünleri ellerinde bulunduran
toptancıların faydalanacağı anlatılmıştır . Ko-
misyon bu düşünceleri gözönünde tutarak geçici
maddeyi de olduğu gibi onamıştır .

İsmarlama uyarınca Ticaret, Maliye ve Bütçe
Komisyonlarına gönderilmek üzere Yüce Baş-
kanlığa sunulur .

G. ve T. Koms. Baş.	Sözcü	Kâtip
Mardin	Rize	Seyhan
S. Düzgören	K. Kamû	Ş. İşcen
Amasya		Gaziantep
N. Aktın		Dr. M. A. Ağakay
İmzada bulunamadı		İmzada bulunamadı
Kocaeli	Malatya	Malatya
A. Dikmen	H. Sağroğlu	O. Taner
Ordu	Samsun	Samsun
H. Yalman	S. Erbay	N. Öztuzcu
Urfa		Eskişehir
A. K. Tecer		İ. Özdamar

Ticaret Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Ticaret Komisyonu
Esas No. 1/504
Karar No. 11

20 . XII . 1945

Yüce Başkanlığa

10 . XII . 1945 günü Komisyonumuza gönderilen Bakanlar Kurulunun 22 . XI . 1945 gün 71/453 - 6/2555 sayılı kararname bağlı Gümrük Çıkış Vergisinin kaldırılmasına dair kanun tasarı Komisyonomuzda ilgili Bakanlık temsileisinin bulunmasıyla incelendi.

Gümrük çıkış vergisi olağanüstü durumun icabettirdiği ağır Devlet masraflarını karşılamak için kurulmuştur.

Millî ürünlerimizin dış piyasalardaki fiyatlara yaklaşmasına engel olması bakımından bu verginin kaldırılmasını Komisyonomuz büyük bir memnunlukla karşıladı.

Bu suretle gümrük ve Tekel Komisyonunun

görüşünü Komisyonomuz paylaşır ve havalesi gereğince Maliye Komisyonusuna yollanmak üzere Yüce Başkanlığa sunulmasına karar verilmiştir.

Ticaret Koms. Baş.	Bu Sözü	Kâtip
Bileik	Ankara	Ankara
K. Gülek	A. Çubukçu	A. Çubukçu
Kastamonu	Kırklareli	Kütahya
H. Çoruk	Ş. Ödül	S. Kutman
İmzada bulunamadı		
Muş	Niğde	Ordu
K. Kotan	H. Ulusoy	M. Yarımbyık
	Trabzon	
	L. Yavuz	

Maliye Komisyonunun raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/504
Karar No. 14

25 . XII . 1945

Yüksek Başkanlığa

Gümrük çıkış vergisinin kaldırılması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 22 . XI . 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısı ile gerekçesi, Gümrük - Tekel ve Ticaret Komisyonları raporları, Gümrük Tekel ve Maliye Bakanlıkları temsilcileri hazır buldukları halde incelendi:

Olağanüstü vaziyet dolayısıyla artan Devlet giderlerini karşılamak için konulan işbu mükellefiyetin gerekçede ve komisyon raporlarında yazıldığı gibi, ihraç mallarımızın dış piyasalardaki sürümünü sağlamak üzere kaldırılması Komisyonomuzca da memnunlukla karşılanmıştır.

Tasarıya konulan geçici maddede 1944 ve daha evvelki yıllar mahsulü tütünlerden mevcut hükümler dairesinde gümrük çıkış vergisinin

alınmasına devam olunacağı kayıtlıdır. Bahsi geçen yıllara ait tütünlerin müstahsil elinden tamamen çıkmış olmasına ve tütünün diğer ihraç mallarımızdan farklı olarak müstahsildan alınmasıyla ihracı sırasında, işletme dolayısıyla uzunca bir müddetin geçmesi zaruri bulunmasına göre geçici madde yerinde görülmüş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonusuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
İstanbul	İzmir	Ankara
Mütalâam aşağıdadır.	Ş. Adalan	M. Aksoley
A. Bayındır		
Afyon K.	Afyon K.	Antalya
İ. H. Baltacıoğlu	S. Yurdkoru	H. T. Dağlıoğlu

Antalya	Bursa	Kastamonu
Dr. G. Kahraman	Dr. R. Güran	H. Çelen
Malatya	Siird	Tokad
M. N. Zabcı	S. Tuncay	C. Kovalı

Çıkış vergisini ilga eden bu kanunda 1940 senesi tütününün tahsisen ve istisnaen muvakkat madde ile dışarı bırakılmasının vergi vaz'ı prensiplerine ve adalet esaslarına aykırı olduğu kanaatindeyim. Şöyle ki:

Çıkış vergisinin karakteri her nevi gümrük resimleri misillü malın gümrükten geçerken alınmasıdır. Yani mükellefiyet mal gümrük kapılarından geçerken tahakkuk eder. Yoksa malın ait olduğu istihsal senesiyle alâkası yoktur, nitekim 30 Mayıs 1941 tarihinde bu vergi vazedildiği zaman yani 1941 senesinin değil ondan evvelki senelerin malları dahi ihraç edildiğinde bu vergi cibayet edilmiştir. Bu çıkış vergisinin vaz'ı sebebi harb senelerinde Hazinenin büyük ihtiyacını karşılamak zarureti idi. Bugün kaldırılması ise bu zaruretin kalkmış olması değil çıkış vergisinin dışarı piyasalarda mallarımızın fiyatını artırarak rekabet sahasında elverişsiz vaziyete düşmeleri ve sulh inkişafı karşısında halen rakip memleketlerin satış piyasalarına iştirak edebilecek hale girmeleriyle rekabetin çetin bir hal almağa yüz tutmasıdır. 1944 senesinin gümrüklerden çıkan tütün mahsulünün bu resmi ödemiş olması ve bu ilga kanundan sonra çıkacak bu sene tütünlerinde bu vergiyi almıyacak olursak esasen mubayaa zamanında fiyat tekevvününde müstahsırla inikâs ettirilmiş olan bu resim haddinde tüccara fuzuli bir kazanç temin edilmiş olacağı iddiası hakikaten uygun düşmez. Çünkü ekonomi bilgileriyle ya-

kından alâkadar olmıyanlarca dahi malûmdur ki gümrük resimleri müstehliklere inikâs eder, bunu ödeyen ne müstahsırdır, ne de tüccardır. İhraç mallarından gümrük resmi almak gibi ancak büyük zaruretlerin cevaz verebileceği en fena bir vergi sistemi bu vergiye tâbi olan mallar, dışarı piyasalarda satılmamak tehlikesiyle karşılaştırdığı için bizde de tatbik edildiği gibi ancak primlerle desteklenmek sayesinde korunabilirler.

1944 senesi tütün mahsulünü şimdiye kadar ihraç edememiş olan tüccarın ileride ihraç sırasında bu verginin kalkmış olması kendisine evvelce bu vergiyi ödemiş olanlara nazaran avantajlı bir vaziyete koymaz. Çünkü, evvelâ tütün fiyatının tekevvününde âmil olan unsurlar mahsulün miktarı, nefaseti ve rekabetle dışarı piyasalarda tahmin satış fiyatıdır.

Saniyen tütünün işlenmesi bittikten sonra ihraç edilmemesi yüzünden tüccar depo ücreti, mala yatırdığı sermaye faizi ve mütemadiyen artan fire ve malın hüsnü muhafazası için aktarma masrafları ödemek suretiyle maliyet ziyadeleşmesine mâruzdur. İleride bu malların çıkışı sırasında onlara ihraç primi ödeneceği de şimdiden temin edilemeyeceğine ve sulhun inkişafıyla dışarı piyasalar düşmeğe mâruz olduğuna göre bu malsahiplerine haksızlık edilmiş olur. Kanun vazında Parlâmentoların dayanağı umumi prensipler ve umumi menfaat gayeleri olduğundan tütün hakkında muayyen ve mahdut hâdiseler üstünde böyle bir istisna yaratmakta isabet olmadığına kaniim.

Maliye Komisyonu Başkanı
İstanbul
A. Bayındır

Bütçe Komisyonunun raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. : 1/504
Karar No. : 31

14 . I . 1945

Yüksek Başkanlığa

Gümrük çıkış vergisinin kaldırılması hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 6/2555 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Maliye Komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza verilmekle Maliye Bakanlığı temsilcisi hazır olduğu halde incelendi.

İkinci dünya harbinden doğan olağanüstü durumun malî ve iktisadi muvazeneyi bozması ve Devleti olağanüstü millî savunma tedbirleri almağa zorlaması yüzünden amme giderlerinde husule gelen önemli artışı karşılamak üzere alınan bir sıra malî tedbirler arasında 1941 yılında yürürlüğe konulan 4040 sayılı kanunun 36 nci maddesiyle yabancı memleketlere çıkarılan mahsul ve mamullerden olağanüstü durumun devamı müddetine maksur olmak üzere bir vergi alınması da kabul edilmişti. Başlangıçta mahsul ve mamullerin kıymetinden % 3 olarak alınması uygun görülen bu verginin nispeti, bir yıl sonra 4226 sayılı kanunla % 10 yükseltildi.

O tarihlerde ihraç mallarımıza olan şiddetli ihtiyaç ve rağbet ve dış pazarlarda Milletlerarası rekabetin geçici olarak ortadan kalkması, millî savunmamızın Devlete yüklemiş olduğu ağır malî yükleri karşılamak amacıyla, normal zamanlarda hatırdan geçirilemeyecek olan böyle bir verginin ihdasını, zaruri kılmış ve bu vergi o zamandan beri Devlete, önemli miktarda bir gelir sağlamıştır.

Olağanüstü durum henüz ortadan kalkmış olmamakla beraber, her tarafta silâhlar bırakılmış ve genel sulh esaslarının tahakkuku yolundaki çalışmalara başlanmış olduğu bu günlerde, mahsul ve mamullerimizin değerlerini yükselterek onları dış pazarlarda, rakip memleketlerin benzer mahsullerine nazaran gayrimüsait duruma sokmağa müncer olan ve millî ekonomimizin yarınki dünya şartlarına intibakını güçleştiren böyle bir verginin devam ettirilmesi tabiiyle caiz görülemezdi. Komisyonunuz, bu mülâhazalarla, 1945 yılı gelir bütçesinde bu hususta Hü-

kümete geniş bir hareket serbestiliği sağlamak üzere, gümrük çıkış vergisi gelir tahminlerini yarıya indirmiş ve raporunda bu verginin kısa bir zamanda kaldırılması lüzumuna işaret etmiştir. Hükümetçe hassaslıkla nazara alınan bu dileğin en kısa bir zamanda yerine getirilmiş olması Komisyonumuz teşekkür ve memnunlukla karşılamış ve tasarımı olduğu gibi kabul etmiştir.

Tasarının geçici maddesiyle, 1944 ve daha evvelki yıllar mahsulünden, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yabancı memleketlere çıkarılacak olan tütünlerden bu verginin alınmasında devam olunacağı hükmü konulmuş olup Hükümet gerekçesinde bunun dayandığı sebeplere dair yapılan açıklamalar Komisyonumuzca da yerinde görülmüş ve esasen 1946 yılı gelir bütçesinde bu sebeplere dayanılarak Gümrük çıkış vergisi için yedi buçuk milyon lira gelir tahmin edilmiş olduğundan geçici madde de aynıyle kabul edilmiştir.

Kanunun 1 Ocak 1946 tarihinde yürürlüğe gireceğini gösteren ikinci madde, yayım tarihinde yürürlüğe gireceği şeklinde düzeltilmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Bu rapor Sözcüsü	Kâtip
Kastamonu	İstanbul	İstanbul
T. Coşkan	İ. Hakkı Ülkmen	F. Öymen
Aydın	Bolu	Burdur
Gl. Refet Alpman	Dr. Zihni Ülgen	Ş. Engineri
Çanakkale	Diyarbakır	Diyarbakır
S. T. Arsal	Rüştü Bekit	Şeref Uluf
Eskişehir	Giresun	Giresun
Yavuz Abadan	M. Akkaya	Ayet Sayar
İsparta	İstanbul	İzmir
M. Karaağaç	H. Kortel	M. Birsal
Kayseri	Kütahya	Mardin
F. Baysal	H. Pekcan	R. Erten
Somsun	Tokad	Yozgad
M. A. Yörüker	R. S. Sevengül	A. Sungur
Zonguldak	Zonguldak	
Emin Erişirgöl	H. A. Kuyucak	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gümrük çıkış vergisinin kaldırılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Olağanüstü vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına dair olan 3828 sayılı kanuna ek 29 . V . 1941 tarihli ve 4040 sayılı kanunun 4226 sayılı kanunla değiştirilen 36 ncı maddesi ile 37 ncı maddesi hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — 1944 ve daha evvelki yıllarda istihsal olunan ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yurtdışı edilen tütünlerden birinci maddede sözü geçen hükümler dairesinde gümrük çıkış vergisinin alınmasına devam olunur.

MADDE 2. — Bu kanun yayın tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu yürütmeğe Bakanlar Kurulu memurdur.

Başbakan	Adalet Bakanı
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>R. Türel</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. R. Artunkal</i>	<i>Hilmi Uran</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>H. Saka</i>	<i>N. E. Sumer</i>
Millî Eğitim Bakanı V.	Bayındırlık Bakanı
<i>Hilmi Uran</i>	<i>Sırrı Day</i>
Ekonomi Bakanı	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
<i>Fuad Sirmen</i>	<i>Dr. S. Konuk</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>Suad H. Ürgüblü</i>	<i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>R. Karadeniz</i>
Çalışma Bakanı	
<i>Dr. S. Irmak</i>	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Hükümetin geçici maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.